

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΣΗΜΕΡΑ

Βασικός στόχος των περισσότερων ανθρώπων στην εποχή μας είναι η ποιότητα ζωής. Για μεγάλο αριθμό ανθρώπων η επιβίωση είναι εξασφαλισμένη, ενώ για όλες τις ανάγκες μας έχουμε μεγάλο αριθμό επιλογών (σοκολάτες και γκοφρέτες, καθαριστικά υγρά κλπ.). Μελέτες στο εξωτερικό έχουν δείξει ότι ακόμη και περιθωριακά άτομα, που ζουν κάτω από το όριο της φτώχειας, στοχεύουν όχι τόσο στην επιβίωση, αλλά στην βελτίωση της ποιότητας της ζωής τους (πχ. όχι στην καλύτερη διατροφή, αλλά στην απόκτηση έγχρωμης τηλεόρασης). Ένα σημαντικό παράδειγμα για αυτά που όλοι οι γονείς βιώνουμε είναι το θέμα του επαγγελματικού προσανατολισμού των παιδιών μας. Στον παραδοσιακό χώρο τα παιδιά ακολουθούσαν επαγγέλματα προκαθορισμένα από την Κοινότητα και την οικογένεια τους (το επάγγελμα των γονιών, σπουδές στην ξενιτιά για κοινωνική άνοδο όλης της οικογένειας). Ένας πατέρας που ανήκε στην εργατική τάξη, μου έλεγε πριν λίγο καιρό «εμείς προπολεμικά δεν το ξέραμε το πανεπιστήμιο». Δεν γνώριζε ούτε την ύπαρξή του δηλαδή. Σήμερα τα κριτήρια για να επιλέξει ένα παιδί το επάγγελμά του δεν είναι μόνο η επιβίωση, αλλά και η δυνατότητα για ανάπτυξη της δημιουργικότητας του παιδιού. Τα κριτήρια που ισχύουν στις ημέρες μας, πχ. για να αποφύγει κάποιος την ανεργία, δεν είναι σίγουρο ότι θα ισχύουν το 2025. Και βέβαια δεν είναι καθόλου καλή ιδέα να κατευθύνει κάποιος το παιδί του να ακολουθήσει το επάγγελμα που θα ήθελε ο ίδιος να είχε ακολουθήσει, αλλά δεν μπόρεσε, ή το επάγγελμα που ήταν επιτυχημένο στην δική του εποχή (πόσοι από τους σημερινούς Έλληνες γιατρούς ή δικηγόρους επέλεξαν επάγγελμα με δική τους θέληση;).

Η Οικογένεια στην εποχή μας υφίσταται ισχυρό κλονισμό. Στην δεκαετία του '80 είχε βρεθεί ότι οι νέοι παντρεύονταν εξίσου συχνά με τους γονείς τους, αλλά χώριζαν πολύ συχνότερα. Πλησιάζοντας το 2020 το γεγονός αυτό ισχύει, με τη διαφορά ότι ένας αριθμός νέων επιλέγει να συζεί χωρίς γάμο, γιατί θεωρεί το διαζύγιο σχεδόν δεδομένο. Εκτός από την πυρηνική οικογένεια βλέπουμε σήμερα και άλλες μορφές του βασικού αυτού κοινωνικού θεσμού, όπως την μονογονεϊκή ή την οικογένεια που προέρχεται από **ανασύσταση** διαλυμένων οικογενειών. Όμως, όλοι έχουμε ανάγκη από μια οικεία σχέση μέσα στην οποία θα βρούμε **συναισθηματική** ασφάλεια, παραδοχή, τρυφερότητα. Για να γίνει δυνατό αυτό η λειτουργία του Εμείς παίζει βασικό ρόλο. Αλλά πριν από αυτό υπάρχει μια άλλη φάση ζωής για τους νέους ενήλικες, μια φάση που δεν χρειάστηκε να περάσουν οι γονείς τους και που θεωρείται προϋπόθεση για την ανάπτυξη ενός λειτουργικού «Εμείς». Πρόκειται για την φάση του **Αδέσμευτου** Ενήλικα, που σημαίνει ότι πριν ο νέος άντρας ή η νέα γυναίκα αποφασίσει να δημιουργήσει μια μόνιμη ερωτική – συζυγική – σχέση, χρειάζεται να έχει πετύχει τα εξής: α) να τα έχει βρει με τους γονείς του καλλιεργώντας αμοιβαία εκτίμηση και σεβασμό μεταξύ τους, περισσότερο σαν ενήλικας με ενήλικες β) να έχει **διαλέξει** εργασία που να του εξασφαλίζει επιβίωση, **ικανοποίηση** και να δίνει ικανοποιητική διέξοδο στην δημιουργικότητά του γ) να έχει οργανώσει τον προσωπικό του χώρο – κατοικία, για την φροντίδα του οποίου να έχει την αποκλειστική ευθύνη δ) να έχει αναπτύξει ένα δίκτυο σχέσεων με συνομήλικους που θα του εξασφαλίζουν σεβασμό, ψυχαγωγία και κάποια φροντίδα. Χρειάζεται δηλαδή να έχει θεμελιώσει μια αυτόνομη ζωή που θα ικανοποιεί και θα εκφράζει τις υπαρξιακές του ανάγκες.

Από την στιγμή που δύο νέοι άνθρωποι αποφασίσουν να δημιουργήσουν μία οικεία σχέση, πρέπει να γνωρίζουν ότι η σχέση τους αυτή μοιάζει με ένα ζωντανό οργανισμό (Εμείς), που χρειάζεται διαρκή φροντίδα και τροφή για να επιζήσει και να αναπτυχθεί. Και αυτό έχει μεγάλη ικανοποίηση. Και μερικά βασικά εργαλεία για την ανάπτυξη του ζωντανού αυτού οργανισμού είναι να μάθουν οι δύο σύντροφοι να επικοινωνούν ανοιχτά και να εκφράζουν τα συναισθήματά τους, να ακούνε ενεργητικά ο ένας τον άλλον και, πριν αποφασίσουν για οτιδήποτε τους αφορά, να μπαίνουν ο ένας στην θέση του άλλου. Τελικά το Εμείς δεν γίνεται μέσα από την παράλληλη πορεία δύο κατά τα άλλα αδιάφορων ανθρώπων, ούτε από τον ανταγωνισμό για την επικράτηση του ισχυρότερου. Το Εμείς είναι το προϊόν της σύνθεσης δύο

διαφορετικών προσωπικοτήτων, η κάθε μια από τις οποίες εμπλουτίζεται ουσιαστικά μέσα από την διεργασία της ανάπτυξης του (αυτονομία μέσα από την αλληλεξάρτηση). Ένα λειτουργικό Εμείς είναι το ασφαλέστερο υποστηρικτικό δίκτυο για το μεγάλωμα των παιδιών. Στα πλαίσια μιας λειτουργικής σύγχρονης οικογένειας χρειάζεται να υπάρχει χώρος για τα εξής: α) για ατομική ανάπτυξη των μελών της β) για την ανάπτυξη του Εμείς γ) για ανάπτυξη σχέσης ανάμεσα στα αδέρφια δ) για φροντίδα των παιδιών και από τους δύο γονείς και ε) για κοινές οικογενειακές δραστηριότητες. Η σύγχρονη οικογένεια είναι μία σύμπλοκη ανθρώπινη ομάδα, στα πλαίσια της οποίας οποιαδήποτε δημιουργική δραστηριότητα (ατομική ή ομαδική) των μελών συμβάλει στην ανάπτυξη του συνόλου. Αξίζει να σημειωθεί τέλος, ότι η οικογένεια δεν είναι «δημοκρατική» ομάδα, γιατί έχει ιεραρχία και οριοθέτηση. Για την ανάπτυξη των ιδιοτήτων αυτών είναι υπεύθυνοι οι γονείς, γιατί το παιδί χρειάζεται να βασισθεί και να εμπιστευθεί την δύναμη των γονιών για να μεγαλώσει.

Εάν οι γονείς δεν ζουν μαζί και πάλι μπορούν να φροντίζουν ικανοποιητικά τα παιδιά τους αρκεί: α) να είναι τελείως σαφές στο παιδί ότι ο γονιός διατηρεί ακέραια την ευθύνη για το μεγάλωμά του β) οι δυο γονείς να επικοινωνούν αποτελεσματικά για οτιδήποτε αφορά τις ανάγκες των παιδιών και γ) οι γονείς να μην εμπλέκουν με κανένα τρόπο τα παιδιά στις διαφορές τους.

Τι έχουμε να μάθουμε στα παιδιά μας σήμερα; Να είναι δημιουργικά, να αξιοποιούν την φαντασία τους, να έχουν οράματα και να βάζουν στόχους. Να ενεργούν και να δίνουν νόημα στην ζωή τους. Να μη φοβούνται τις αποτυχίες, αλλά να μαθαίνουν από αυτές και να δυναμώνουν. Να είναι μαχητικά. Να αξιοποιούν επιλεκτικά και ενεργητικά την πληροφόρηση και να μη γίνονται παθητικοί δέκτες πληροφοριών. Να αξιολογούν την σημασία των πληροφοριών. Να μη φοβούνται την αλλαγή.

Και πώς θα τους μάθουμε όλα αυτά; Όντας τα ζωντανά παραδείγματα γι' αυτά. Όντας πρότυπα συναισθηματικής ανάπτυξης και δημιουργίας νοήματος στη ζωή. Παλεύοντας καθημερινά στην ζωή μας και παίρνοντας ικανοποίηση από την κάθε ημέρα μας. (ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΙΓΑΛΑΣ ΠΑΙΔΟΨΥΧΙΑΤΡΟΣ)

A. Να αναπτύξετε την περίληψη του κειμένου σε 100-120 λέξεις

B. Να αναφέρετε αν οι προτάσεις ,με βάση το κείμενο, είναι σωστές ή λάθος.

1) Η οικογένεια δεν είναι «δημοκρατική» ομάδα.	Σ	Λ
2) Στη φάση του αδέσμευτου ενήλικα ο νέος δεν χρειάζεται να τα έχει βρει με τους γονείς του	Σ	Λ
3) Για μεγάλο αριθμό ανθρώπων η επιβίωση είναι εξασφαλισμένη.	Σ	Λ
4) Στην δεκαετία του '80 χώριζαν πολύ συχνότερα.	Σ	Λ
5) Ένα δυσλειτουργικό Εμείς είναι το ασφαλέστερο υποστηρικτικό δίκτυο για το μεγάλωμα των παιδιών	Σ	Λ

Γ. Να δηλώσετε τους τρόπους ανάπτυξης της τρίτης παραγράφου

Δ. Να αναφέρετε τα αντώνυμα των υπογραμμισμένων λέξεων και να γράψετε την ετυμολογία των λέξεων με τα έντονα γράμματα.

Ε. Ποιος τρόπος πειθούς χρησιμοποιείται στην πρώτη παράγραφο.

ΣΤ. Σε ποιο είδος εντάσσεται το κείμενο.

ΘΕΜΑ ΕΚΘΕΣΗΣ: _Σε μια ημερίδα στο πνευματικό κέντρο του δήμου σας εκφωνείτε μια ομιλία με θέμα την κρίση της σύγχρονης οικογένειας, προσδιορίζοντας τις αιτίες της κρίσης και προτείνοντας παράλληλα τρόπους αποφυγής της, με έμφαση στον ρόλο του σχολείου. (500-600 λέξεις.)

Επιμέλεια : Ψαρράς Γιάννης, Κωτίτσα Κατερίνα, Μωυσιάδου Ιωάννα, Ποργιαλίδου Νατάσα